

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус Засновника сучасної держави Україна — народного депутата» щодо призначення щомісячного довічного грошового утримання», внесеного Кабінетом Міністрів України (реєстр. № 16041 від 04.09.2026)

Комітет на засіданні 09 жовтня 2026 року (протокол № 275) розглянув, згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 04 вересня 2026 року (електронна картка документа (2332355) та листом Голови Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Шуляк О.О. від 10 вересня 2026 року (електронна картка документа (2335137), на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус Засновника сучасної держави Україна – народного депутата» щодо призначення щомісячного довічного грошового утримання», внесений Кабінетом Міністрів України (реєстр. № 16041 від 04.09.2026).

Проект Закону (реєстр. № 16041), як зазначено в пояснювальній записці до нього, розроблено Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України спільно з Українським інститутом національної пам'яті та Пенсійним фондом України, з метою реалізації завдань, визначених Планом організації підготовки проектів актів та виконання інших завдань до Закону України «Про статус Засновника сучасної держави Україна – народного депутата».

Для реалізації цієї мети законопроектом (реєстр. № 16041) пропонується внести зміни до Закону України «Про статус Засновника сучасної держави Україна – народного депутата», викласти в новій редакції положення частини четвертої статті 5, пункт 1 статті 9 «Прикінцеві та перехідні положення» та доповнити статтю 9 новим пунктом 1¹.

Згідно з частиною четвертою статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-IX Комітет зазначив, що проект Закону України (реєстр. № 16041) внесено на реєстрацію згідно з

частиною першою статті 89, частиною другою статті 90 та частинами першою, другою і шостою статті 91 Регламенту Верховної Ради України, за підписом Прем'єр-міністра України (оскільки суб'єктом права законодавчої ініціативи є Кабінет Міністрів України), з пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою, порівняльною таблицею та електронним файлом.

З огляду на зміст окремих запропонованих законопроектом (реєстр. № 16041) змін, що пов'язані з положеннями Закону України «Про статус народного депутата України» та відповідно до предмета відання, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-IX, Комітет зазначив наступне.

Чинна редакція частини четвертої статті 5 Закону України «Про статус Засновника сучасної держави Україна – народного депутата» передбачає, що Засновнику сучасної держави Україна – народному депутату (далі – Засновник) за його вибором замість пенсії виплачується довічне грошове утримання в розмірі 80 відсотків місячної заробітної плати народного депутата України поточного скликання – члена комітету. Також наводиться перелік підстав, за яких припиняється виплата Засновнику довічного грошового утримання – настання обставин, передбачених частиною п'ятою статті 2 вказаного Закону¹, та смерті Засновника.

На відміну від чинної редакції частини четвертої статті 5 Закону України «Про статус Засновника сучасної держави Україна – народного депутата» запропонована нова її редакція змінює перелік виплат, замість яких Засновнику призначається щомісячне довічне грошове утримання. Відтак, щомісячне довічне грошове утримання Засновника призначатиметься не лише замість пенсії, а й замість щомісячного грошового утримання судді у відставці. Такий підхід сприяє правовій визначеності порядку призначення Засновнику щомісячного довічного грошового утримання у випадку, якщо попередньо йому була призначена не пенсія, а щомісячне грошове утримання судді у відставці.

Серед новел, що запропоновані новою редакцією частини четвертої статті 5 Закону України «Про статус Засновника сучасної держави Україна – народного депутата», – уточнення складових заробітної плати народного депутата України поточного скликання – члена комітету, що будуть враховуватися для обчислення розміру щомісячного довічного грошового утримання Засновника.

Так, запропоновано: «До складових місячної заробітної плати народного депутата України поточного скликання – члена комітету для обчислення розміру щомісячного довічного грошового утримання Засновнику враховуються щомісячний посадовий оклад і надбавки, визначені частиною першою статті 33 Закону України «Про статус народного депутата України».

¹ Частина п'ята статті 2 передбачає підстави для позбавлення особи статусу Засновника, серед яких його засудження за кримінальне правопорушення проти основ національної безпеки України, проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, а також передбачене статтями 258-258⁵, 260, 261 Кримінального кодексу України; вчинення дій, спрямованих на ліквідацію незалежності України, порушення державного суверенітету, територіальної цілісності України, створення загрози національній безпеці України, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі

У цьому контексті Комітет звернув увагу на те, що відповідно до частини першої статті 33 Закону України «Про статус народного депутата України» народному депутату України встановлюється Верховною Радою України щомісячний посадовий оклад. Надбавки до встановленого Верховною Радою України посадового окладу народному депутату України здійснюються у розмірі, встановленому для членів Кабінету Міністрів України.

Тобто у зазначених положеннях статті 33 Закону України «Про статус народного депутата України» не наводяться види та перелік надбавок, що можуть бути встановлені народному депутату України.

Водночас, відповідно до пункту 1 та додатку до Постанови Верховної Ради України Верховної Ради України «Про фінансове забезпечення діяльності народних депутатів України» розмір посадового окладу народного депутата України – члена комітету Верховної Ради України складає 10 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня календарного року.

На виконання вимог частини першої статті 33 Закону України «Про статус народного депутата України» відповідно до пункту 2 цієї Постанови передбачено, що у межах видатків на оплату праці, затверджених законом про Державний бюджет України на відповідний рік, за рішеннями комітетів, до предмета відання яких належать питання регламенту і бюджету, народному депутату України здійснюються Апаратом Верховної Ради України надбавки до посадового окладу в розмірі, встановленому для членів Кабінету Міністрів України.

Таким чином, враховуючи положення пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України «Про умови оплати праці посадових осіб, керівників та керівних працівників окремих державних органів, на яких не поширюється дія Закону України «Про державну службу» від 20 квітня 2016 року № 304 (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 06 квітня 2022 року № 406), надбавка за інтенсивність праці може встановлюватися народному депутату України до 100 відсотків його посадового окладу.

Серед надбавок, що можуть встановлюватися народним депутатам України, окрім надбавки за інтенсивність праці, – надбавки за почесні звання України «народний» та «заслужений» (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 30 серпня 2002 року № 1298).

При визначенні розміру заробітної плати народного депутата України, відповідно до якої встановлюються інші гарантії його депутатської діяльності, до прикладу, – компенсація витрат, пов'язаних з виконанням депутатських повноважень, враховуються ті складові, що передбачені для кожного народного депутата України, незалежно від того, чи має він почесне звання, – посадовий оклад народного депутата України, члена комітету Верховної Ради України та надбавка за інтенсивність – 100 відсотків посадового окладу.

Тому уточнення складових заробітної плати народного депутата України поточного скликання – члена комітету, які мають враховуватися для обчислення розміру щомісячного довічного грошового утримання Засновника посадовим

окладом та надбавками (вид яких суб'єкт права законодавчої ініціативи не конкретизує) , не сприятимуть правовій визначеності, оскільки серед надбавок, що передбачені законодавством, – не лише надбавка за інтенсивність праці, тоді як лише окремі народні депутати України, які є членами комітету, можуть мати почесне звання України «народний» чи «заслужений».

Крім того, Законом України «Про статус народного депутата України» визначено, що надбавки народному депутату України встановлюються як для члена Кабінету Міністрів України, а на рівні підзаконних нормативно-правових актів їх розмір не є сталим, а обмежено певним рівнем, наприклад – до 100 відсотків (як у випадку надбавки за інтенсивність праці). Залежно від достатності обсягів видатків, передбачених за забезпечення діяльності Верховної Ради України, зокрема, на оплату праці, граничний обсяг відсотку надбавки визначається у розпорядженні Голови Верховної Ради України.

Тому передбачене чинною редакцією Закону України «Про статус Засновника сучасної держави Україна – народного депутата» посилення на розмір заробітної плати народного депутата України поточного скликання – члена комітету (що складається наразі з посадового окладу та надбавки за інтенсивність праці) у частині визначення розміру щомісячного довічного грошового утримання Засновника є цілком достатнім.

Комітет зазначив, що доречним є положення запропонованих змін, відповідно до яких передбачено проведення перерахунку раніше призначеного щомісячного довічного грошового утримання у разі збільшення щомісячного посадового окладу народного депутата України поточного скликання – члена комітету. З урахуванням того, що такий посадовий оклад змінюється залежно від зміни прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб станом на 1 січня, з початком кожного бюджетного року буде змінюватися розмір щомісячного довічного грошового утримання Засновника.

Відповідно до частини четвертої статті 93 Регламенту Верховної Ради України комітет, до предмета відання якого належать питання регламенту, розглядає законопроект, проект іншого акта та готує експертний висновок на відповідність його оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів.

Враховуючи вищевикладене, керуючись частиною четвертою статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив експертний висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус Засновника сучасної держави Україна – народного депутата» щодо призначення щомісячного довічного грошового утримання», внесений Кабінетом Міністрів України (реєстр. № 16041 від 04.09.2026), та прийняв рішення направити його Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, який визначено головним з підготовки і попереднього розгляду цього законопроекту.

